

Ovo je pregled DELA TEKSTA rada na temu "Ekspanze i ulaganja transnacionalnih kompanija". Rad ima 20 strana. Ovde je prikazano oko 500 reči izdvojenih iz rada.

Napomena: Rad koji dobijate na e-mail ne izgleda ovako, ovo je samo DEO TEKSTA izvučen iz rada, da bi se video stil pisanja. Radovi koje dobijate na e-mail su uređeni (formatirani) po svim standardima. U tekstu ispod su namerno izostavljeni pojedini segmenti.

Ako tekst koji se nalazi ispod nije čitljiv (sadrži kukice, znakove pitanja ili nečitljive karaktere), molimo Vas, prijavite to ovde.

Uputstvo o načinu preuzimanja rada možete pročitati ovde.

VISOKA POSLOVNA ŠKOLA

STRUKOVNIH STUDIJA

ČAČAK

SEMINARSKI RAD

Predmet: STRATEGIJSKI MENADŽMENT

EKSPANZE I ULAGANJA TRANSNACIONALNIH KOMPANIJA

Čačak, jun 2009. godina

S a d r ž a j

I UVOD 2 1.

NASTANAK I RAZVOJ TRANSNACIONALNIH KOMPANIJA 2

2. POJMOVNO ODREĐENJE TRANSNACIONALNE KOMPANIJE 4

3. DELOVANJE TRANSNACIONALNIH KOMPANIJA U MEĐUNARODNOJ TRGOVINI 6

4. INTRAFIRMSKA RAZMENA I MEHANIZAM DELOVANJA TNK U MEĐUNARODNOJ TRGOVINI

4.1. Intrafirmska razmena 10

4.2. Mehanizmi delovanja TNK 11

I I ZAKLJUČAK 17

I I I LITERATURA 19

I UVOD

Svetska privreda dvadesetog veka karakteristična je po dinamičnom rastu međunarodne trgovine, čije godišnje stope rasta prevazilaze stope rasta svetske proizvodnje. Rast učešća nacionalnog izvoza u svetskom izvozu je jedan od najvažnijih indikatora privreda u ekspanziji. Razmeni robe, usluga, intelektualne svojine između firmi - rezidenata pa i više različitih zemalja priključuje se i podizanje kompletnih proizvodnih pogona u inostranstvu, kroz razne forme stranog direktnog investiranja. Oblici i metode odvijanja in međunarodne trgovine su brojne.

1. NASTANAK I RAZVOJ TRANSNACIONALNIH KOMPANIJA

Embrionalni začeci današnjih transnacionalnih kompanija pojavljuju se već u XVI veku. Velike evropske metropole su pomoću privatnih kompanija osvajale nove posede u Aziji, Africi i Americi. Ove kompanije su osvajale slobodne teritorije u nerazvijenim područjima i te teritorije ekonomski iskorišćavale. One su osnivane specijalnom poveljom (chartered company) vladara u zemlji domaćina. Poveljom vladar odobrava monopol određene kompanije da iskorišćava prirodna bogatstva područja na kome se nalazi. Vladar takođe odobrava kompaniji i monopol da trguje sa tim područjem. Zauzvrat, kompanija priznaje suverenitet vladara i priprema tu oblast da kao koloniju i politički priključi metropoli. Rukovodioci ovih kompanija su često bili i diplomatski predstavnici metropole. Ali, za ove kompanije ne može da se kaže da su bile u punom smislu transnacionalne jer su osnivane na inicijativu vladara i nisu poslovale u više država pošto su kolonije politički bile sastavni deo metropole i sa njom su činile jedinstvenu državnu celinu.

Transnacionalne kompanije, onakve kakve ih danas poznajemo, počela su da se pojavljuju pre Drugog svetskog rata kao na primer, Standard Oil. Međutim, njihov nagli razvoj počinje u šezdesetim godinama XX veka. Za nastanak i poslovanje transnacionalnih kompanija bili su značajni procesi deregulacije tržišta u visokorazvijenim tržišnim privredama Zapada, odnosno povlačenje države iz privrednog života i nastanak novih država tokom procesu dekolonizacije. Današnji procesi globalizacije predstavljaju najpovoljnije okruženje za razvoj i jačanje transnacionalnih kompanija. Takvi uslovi nisu postojali nikada pre u ljudskoj istoriji.

2. POJMOVNO ODREĐENJE TRANSNACIONALNE KOMPANIJE

Transnacionalne kompanije su preduzeća koja posluju u više država. Međutim, za takva preduzeća može da se koristi više termina koji istovremeno obeležavaju i određene razlike u prethodno pomenutom osnovnom pojmovnom određenju transnacionalnih kompanija. Prvi je O. Liliental 1960. godine, upotrebio naziv multinacionalna kompanija. Termin "multinacionalno", predstavlja bilo kakvu aktivnost koja se istovremeno obavlja u više država. "Kompanija" predstavlja oblik organizacije poslovne aktivnosti preduzeća. Međutim, međunarodna privredna aktivnost ne mora istovremeno da se obavlja u više država. Jednostavno, reč je o poslovnoj aktivnosti preduzeća koja prevazilazi granice u kojoj je to preduzeće osnovano i ima domicil. Zato je ispravnije za ova preduzeća koristiti naziv transnacionalne kompanije odnosno transnacionalna preduzeća. Često se koristi i naziv transnacionalna, odnosno multinacionalna korporacija. Korporacija je preduzeće koj

...

**-----OSTATAK TEKSTA NIJE PRIKAZAN. CEO RAD
MOŽETE PREUZETI NA SAJTU.-----**

www.maturskiradovi.net

MOŽETE NAS KONTAKTIRATI NA E-MAIL:

maturskiradovi.net@gmail.com